ISSN 1987-6890

ეკონომისტი

EKONOMISTI

საერთაშორისო სამეცნიერო-ანალიტიკური ჟურნალი

International Scientific-Analytical Journal

1

2 0 0 9

UDC 33
ე-49

პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი

ეკონომისტი

საერთაშორისო სამეცნიერო-ანალიტიკური ჟურნალი
გამოდის 2009 წლის იანვრიდან

იანვარი
თებერვალი

1

2009

მთავარი რედაქტორი **რამაზ აბესაძე**

სამეცნიერო-სარედაქციო კოლეგია

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის წევრ-კორესპონდენტები:
ვლადიმერ პაპავა, ავთანდილ სილაგაძე, ლეო ჩიქავა

ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორები:
იური ანანიაშვილი, როზეტა ასათიანი, კლიმენტი აჩელაშვილი, თემურ ბერიძე, გიორგი ბერულავა, ვახტანგ ბურდული, ვახტანგ ბურკაძე, მიხეილ თოქმაზიშვილი, მურმან კვარაცხელია, ალფრედ კურატაშვილი, იაკობ მესხია, ელგუჯა მექვაბიშვილი, გიორგი პაპავა, უშანგი სამადაშვილი, როლანდ სარჩიმელია, თემურ შენგელია, თინა ჩხეიძე, მიხეილ ჯიბუტი.

აკადემიური დოქტორები:
ნანული არევაძე, ნანა ბიბილაშვილი, მერაბ გველესიანი, ლინა დათუნაშვილი (პასუხისმგებელი მდივანი), ეთერ კაკულია, ნაზირა კაკულია, თეა ლაზარაშვილი (მთავარი რედაქტორის მოადგილე), იზა ნათელაური, ნოდარ ხადური, მამუკა ხუსკივაძე (მთავარი რედაქტორის მოადგილე), რევაზ ჯავახიშვილი.

უცხოელი წევრები:
ელდარ ისმაილოვი (აზერბაიჯანი), ანტანას მაქსტიტუსი (ლიტვა), ვლადიმერ მენშიკოვი (ლატვია), მიხეილ როკეტლიშვილი (აშშ), სლავომირ პატრიცკი (პოლონეთი), დიმიტრი სოროკინი (რუსეთი), ანდრეი ჰერმანი (პოლონეთი).

ჟურნალი ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპით. რედაქციის შეხედულება შესაძლოა არ ემთხვეოდეს ავტორის აზრს და იგი პასუხს არ აგებს ინფორმაციის სიზუსტეზე.

თბილისი

Paata Gugushvili Institute of Economics

ECONOMISTI

International Scientific-analytical Journal
Published from January 2009

January
February
1
2009

Editor-in-chief **Ramaz Abesadze**

SCIENTIFIC-EDITORIAL BOARD

CORRESPONDING MEMBERS OF THE NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF GEORGIA:
Leo Chikava, Vladimer Papava, Avtandil Silagadze

DOCTORS OF ECONOMIC SCIENCES:
Klimenti Achelashvili, Iuri Ananiashvili, Roseta Asatiani, Temur Beridze, Giorgi Berulava, Vakhtang Burduli, Vakhtang Burkadze, Tina Chkheidze, Murman Kvaratskhelia, Alfred Kuratashvili, Jakob Meskhia, Elguja Mekvabishvili, Giorgi Papava, Ushangi Samadashvili, Roland Sarchimelia, Temur Shengelia, Mikhail Tokmazishvili.

ACADEMIC DOCTORS:
Nanuli Arevadze, Nana Bibilashvili, Lina Datunashvili (executive secretary), Merab Gvelesiani, Revaz Javakhishvili, Michaul Jibuti, Nazira Kakulia, Eteri Kakulia, Tea Lazarashvili (deputy editor-in-chief), Iza Natelauri, Nodar Khaduri, Mamuka Khuskivadze (deputy editor-in-chief)

FOREIGN MEMSERS:
Eldar Ismailov (Azerbaijan), Antanas Mackstitus (Lithuania), Vladimir Menshikov (Latvia), Slavomir Patritski (Poland), Mikhail Roketlishvili (USA), Dmitri Sorokin (Russia), Andrei Herman (Poland)

The journal follows the principles of free press. The views of editorial board do not necessarily reflect author's option and it accepts no responsibility for the accuracy of information.

Tbilisi

ს ა რ ჩ ე ვ ი

რედაქტორისაგან 5
მილოცვები 8
ინტერვიუ 10

პოსტკომუნისტური საქართველოს ეკონომიკა

რამაზ აბესაძე – საქართველოს ეკონომიკა XX – XXI საუკუნეების მიჯნაზე 16
ვლადიმერ პაპავა, თამარ თაფლაძე – "ლიბერალური იმპერიის" რუსული მოდელი და პოსტრევოლუციური საქართველოს გამოცდილება 23
როზეტა ასათიანი – საქართველოს ეკონომიკა არასაბაზრო კაპიტალიზმის ჩიხში . 27
რევაზ ჯავახიშვილი – საქართველოს სატრანზიტო-სერვისული ფუნქცია 43
ნოდარ ხადური – საქართველოს ეკონომიკის დერეგულირების მაკროეკონომიკური ასპექტები 50

ეკონომიკური თეორია

გიორგი პაპავა – საბაზრო ეკონომიკის ნორმალიზაციის საფუძვლები და დემოკ-რატია 57
Alfred Kuratashvili – Theory of Balance of Rights and Responsibility of Officials – Essential Political-Legal Basis of Development Economic. 66
Giorgi Berulava – The Theoretical Review of Microeconomic Determinants of Economic Growth. 69

ბიზნესი

თემურ შენგელია – ბიზნესის ეთიკის ფილოსოფიური საფუძვლები 74

პოსტკომუნისტური ქვეყნების ეკონომიკა

Фархади Пюста Орудж кызы – О регулировании интеграционных процессов между производственными и перерабатывающими предприятиями 79

ეკონომიკის რეგიონული პრობლემები

Вахтанг Бурдули – Региональные факторы роста уровня занятости 84

ეკონომიკის მათემატიკური მოდელირება

იური ანანიაშვილი – ფისკალური პარამეტრების შეფასების მოდელები 91

მენეჯმენტი

აზიკო სისვაძე, ლიდა ოქროპირიძე – მოტივაცია – წარმატებული მენეჯმენტის სა-ფუძველი 108

აგრარული პრობლემები

ვახტანგ ბურკაძე – წვრილი ფერმერული მეურნეობების კოოპერირება მსხვილი სასაქონლო მეწარმეობის განვითარების საფუძველია 118
მონოგრაფია აქტუალურ პრობლემატიკაზე 123
საჭირო ნაშრომი ეკონომიკის დარგში 125
მნიშვნელოვანი ღონისძიება 126
ინფორმაცია 127

ვლადიმერ პაპავა
ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი,
საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული
აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი
პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის
მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი,
თამარ თაფლაძე
პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის
ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი

“ლიბერალური იმპერიის” რუსული მოდელი და პოსტრევოლუციური საქართველოს გამოცდილება

“ლიბერალური იმპერიის” იდეა სულაც არ არის რუსული [1]. ეს იდეა პირველად დიდ ბრიტანეთში გაჩნდა XIX საუკუნის მეორე ნახევარში [2], ხოლო განვითარება XX საუკუნის ბოლოს პოვა [3] და, საბოლოოდ, ამერიკული “ელფერიც” კი მიიღო [4]. სავარაუდოა, რომ ლიბერალური იმპერიის რუსული ვერსიის შექმნა “დააჩქარა” აშშ-ის სამხედრო ოპერაციებმა ავღანეთსა და ერაყში [5], რომელიც ამერიკული დემოკრატიული იმპერიის შექმნას [6] ისახავს მიზნად.

2003 წლის 1 ოქტომბერს რუსეთის ერთ-ერთ წამყვან გაზეთ – “ნეზავისიმაია გაზეტაში” დაიბეჭდა ცნობილი რუსი პოლიტიკოსისა და ეკონომისტის, ელექტროენერგეტიკული გიგანტის “რაო ეეს”-ის ხელმძღვანელის ანატოლი ჩუბაისის წერილი სათაურით “რუსეთის მისია XXI საუკუნეში”, რომელშიც გატარებულია აზრი პოსტსაბჭოთა სივრცეში ე.წ. “ლიბერალური იმპერიის” შექმნის შესახებ [7]. სიტყვა “ლიბერალურს” ის დატვირთვა აქვს, რომ ახალი იმპერიის შექმნა ძალადობის გზით კი არ უნდა განხორციელდეს, არამედ რუსულმა მსხვილმა კომპანიებმა (სულერთია სახელმწიფო, თუ კერძო) ხელთ უნდა იგდონ ყოფილი მოკავშირე რესპუბლიკების ტერიტორიაზე არსებული სტრატეგიული საწარმოები, რამაც, საბოლოო ანგარიშით, მოსკოვის პოლიტიკური ზეგავლენის ზრდა უნდა უზრუნველყოს ამ ქვეყნებზე.

ლიბერალური იმპერია, მის შემოქმედთა აზრით, უნდა დაეყრდნოს ყოფილ საბჭოთა რესპუბლიკათა არა სამხედრო გზით დაპყრობას, არამედ მათ ტერიტორიებზე განლაგებულ ობიექტთა ხელში ჩაგდებას. ამ კუთხით განსაკუთრებით საყურადღებოა რუსეთის მიერ განხორციელებული ინვესტიციები დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობაში შემავალ ქვეყნებში [8]. ასევე საყურადღებოა, რომ ლიბერალური იმპერიის რუსულ იდეაში, მისი განმავითარებლები და განმახორციელებლები ძირითად ყურადღებას ამახვილებენ სიტყვა “ლიბერალურზე” და ცდილობენ, საერთოდ არ “შეამჩნიონ” სიტყვა “იმპერია”, რაც სულაც არ არის გასაკვირი, თუკი გავითვალისწინებთ, რომ თანამედროვე რუსეთი ძალზე შორსაა დემოკრატიისა და ლიბერალიზმისაგან [9-10].

ამასთან, უნდა გვახსოვდეს, პოსტსაბჭოთა სივრცეში რუსეთი ატარებს ენერგეტიკული დამოკიდებულობისა და პოლიტიკური დამოუკიდებლობის პოლიტიკას [11], რომლის თანახმადაც, როცა პირველი იზრდება, მეორე სუსტდება [12]. ეს სრულად ჯდება რუსეთის ლიბერალური იმპერიის შექმნის სქემაში, როცა აქცენტი გაკეთებულია ენერგეტიკული იმპერიის ფორმირებაზე [13].

“ლიბერალური იმპერიის” რუსული მოდელი ეფუძნება რუსულ ევრაზიანიზმს [14-16], რომელსაც იქ ღრმა ისტორიული ფესვები აქვს გადგმული [17].

კავკასიაში ლიბერალური იმპერიის შექმნა რუსეთმა დაიწყო სომხეთით, როცა უკანასკნელმა 93 მლნ აშშ დოლარის ვალის სანაცვლოდ 2002 წელს (საყურადღებოა, რომ ეს მოხდა სომხეთში საპრეზიდენტო არჩევნების წინ) რუსეთს საკუთრებაში გადასცა შესაბამისი ღირებულების ობიექტები [18]. 2006 წლის დასაწყისში კი მომდევნო ნაბიჯი გადაიდგა, როცა გაზის გაორმაგებული ფასის ძველ დონეზე შენარჩუნების მიზნით რუსეთის ხელში ახალი აქტივები გადავიდა.

იმის გათვალისწინებით, რომ რუსეთსა და სომხეთს საერთო საზღვარი არ გააჩნია ერთიანი ეკონომიკური სივრცის შექმნის გზაზე, განსაკუთრებული როლი, აზერბაიჯანსა და სომხეთს შორის არსებული კონფლიქტის გათვალისწინებით, საქართველოს ენიჭება. საქართველოს ლიბერალური იმპერიის ქსელში მოქცევის შემდეგ კი აზერბაიჯანის ბედიც გადაწყვეტილი იქნება, რადგან მისი სტრატეგიული ეკონომიკური პროექტები უშუალოდაა საქართველოსთან დაკავშირებული [19].

საქართველოს მოქცევა ლიბერალური იმპერიის ქსელში ჯერ კიდევ 2003 წლის ზაფხულში დაიწყო, როცა გაკოტრებული ამერიკული კომპანიის "ეიიეს სილქ როუდ"-ის აქციები "რაო ეეს"-მა შეიძინა [20].

პოსტრევოლუციურ საქართველოში აშკარად გაძლიერდა საქართველოს რუსეთის ეკონომიკურ სივრცეში ინტეგრაციის მიმართულება [21].

ვარდების რევოლუციის შემდეგ, ფართომასშტაბიანი პრივატიზაციის პროცესში, რუსული კაპიტალის შემოსვლას საქართველოს ეკონომიკაში მთავრობისგან სრული მხარდაჭერა ჰქონდა. ამის საუკეთესო მაგალითია ოქროსა და სპილენძის მომპოვებელი და გადამამუშავებელი საწარმოების აქციების საკონტროლო პაკეტის რუსული ჰოლდინგის "პრომიშლენნიე ინვესტორის" მიერ დაფუძნებული კომპანიის "სტეტონ ექვიტიზ"-ისათვის მიყიდვა [22].

რუსული კაპიტალისადმი საქართველოს მთავრობის კეთილგანწყობით გამხნევებულმა, კარგა ხნის წინ პრივატიზებული "გაერთიანებული ქართული ბანკის" მესაკუთრეებმა აქციათა საკონტროლო პაკეტი მიჰყიდეს რუსულ "ვნეშტორგბანკს", რომლის აქციათა 99% რუსეთის მთავრობის ხელთაა [23]. პრაქტიკულად, განხორციელდა გაერთიანებული ქართული ბანკის ნაციონალიზაცია, ოღონდ არა საქართველოს, არამედ რუსეთის მთავრობის სასარგებლოდ. საყურადღებოა, რომ საქართველოში შემოსვლამდე ცოტათი ადრე "ვნეშტორგბანკმა" სომხური "არმსბერბანკის" აქციათა საკონტროლო პაკეტი შეიძინა [24].

განსაკუთრებული, და თანაც აშკარა, აგრესიულობით "გაზპრომი" გამოირჩევა, რომელმაც რუსეთ-სომხეთის დამაკავშირებელი მაგისტრალური გაზსადენის ხელში ჩაგდება გადაწყვიტა. 2005 წლის ბოლოს და 2006 წლის დასაწყისში საქართველოს მთავრობამ ამ გაზსადენის ვითომდა პრივატიზაციის კონტექსტში მოლაპარაკებაც კი დაიწყო გაზპრომთან [25], თუმცა, აბსოლუტურად გაუგებარია, თუ რუსული სახელმწიფო კომპანიის გაზპრომისათვის გაზსადენის მიყიდვა რატომ უნდა ყოფილიყო პრივატიზაციად მონათლული.

მხოლოდ მას შემდეგ, რაც ამ პროცესში აშშ ჩაერია აქტიურად, საქართველოს მთავრობისა და გაზპრომის გარიგება ჩაიშალა [26], რითაც რუსეთმა პირველი სერიოზული დარტყმა მიიღო საქართველოს ლიბერალურ იმპერიაში სრულად მოქცევის გეგმის განხორციელებაში.

2006 წლის ბოლოს, რუსული გაზის ფასის გაორმაგების სანაცვლოდ, გაზპრომმა კვლავ დააყენა საკითხი სხვადასხვა ობიექტის მისთვის საკუთრებაში გადაცემაზე [27].

სამწუხარო ფაქტია, რომ რუსეთის "ლიბერალურ იმპერიაში" საქართველოს მოქცევის პროცესი დაწყებულად უნდა ჩაითვალოს [28].

საყურადღებოა, რომ რუსეთში "ლიბერალური იმპერიის" თემა განსაკუთრებით პოპულარული 2005 წლის ჩათვლით იყო [29]. 2005 წლის მეორე ნახევარში მოხდა გარკვეული გარდატეხა, როცა კრემლმა პრაქტიკულად უარი თქვა ე.წ. "რუსულ ლიბერალიზმზე". საქართველოსთან მიმართებაში ეს, უწინარეს ყოვლისა, რუსეთში მცხოვრებ ეთნიკურ ქართველთა დევნაში გამოიხატა [30]. 2008 წელს კი მოსკოვი არ მოერიდა სამხედრო აგრესიისა და საქართველოს ტერიტორიების ოკუპაციისა და ანექსიის განხორციელებას.

ომის შემდგომ საქართველოში შემოსული რუსული კაპიტალი ქვეყანას დამატებით საფრთხეებს უქმნის [31]. მათ გასანეიტრალებლად (ან თუნდაც არსებითად შესამცირებლად) აუცილებელია, იმ ობიექტებზე, რომლებიც დღეს რუსული კაპიტალის და ასევე საეჭვო წარმომავლობის ფირმების (მაგალითად, "ენერგოპრო", "მულტი-პლექსი" და სხვ.) კონტროლქვეშ არიან, გაძლიერდეს სახელმწიფო

ზედამხედველობა შესაბამისი სახელმწიფო უწყებების (საფინანსო ზედამხედველობის სააგენტოს, ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიისა და კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის) მხრიდან. შესაბამის კანონებში კი აუცილებლად უნდა აისახოს ამ უწყებებისათვის ხსენებული მიმართულებით უფლებამოსილებათა გაძლიერების მექანიზმები.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. Крупнов, Юрий, «Почему либеральная империя в России не получится?», *Вестник аналитики*, № 2 (20), 2005.
2. Matthew, H. C. G., *The Liberal Imperialists. The Ideas and Politics of a Post-Gladstonian Élite.* Oxford, UK: Oxford University Press, 1973.
3. Reiff, David, "A New Age of Liberal Imperialism?," *World Policy Journal*, Vol. XVI, No. 2, 1999.
4. Farrell, Theo, "Strategic Culture and American Empire," *The SAIS Review of International Affairs*, Vol. XXV, No. 2, 2005.
5. Torbakov, Igor, "Russian Policymakers Air Notion of 'Liberal Empire' in Caucasus, Central Asia," *Eurasia Insight. Eurasianet*, October 27 2003, online at http://www.eurasianet.org/departments/insight/articles/eav102703.shtml.
6. Kurtz, Stanley, "Democratic Imperialism," *Policy Review*, Issue 118, April/May, 2003.
7. Чубайс, Анатолий, «Миссия России в XXI веке», *Независимая газета*, 1 октября 2003, на http://www.ng.ru/printed/ideas/2003-10-01/1_mission.html.
8. Crane, Keith, D. J. Peterson, and Olga Oliker, "Russian Investment in the Commonwealth of Independent States," *Eurasian Geography and Economics*, Vol. 46, No. 6, 2005.
9. Åslund, Anders, "Putin's Decline and America's Response," *Policy Brief*, 41, August, 2005. Washington, DC: Carnegie Endowment for International Peace, 2005.
10. Trenin, Dmitri, "Reading Russia Right," *Policy Brief*, 42, October, 2005. Washington, DC: Carnegie Endowment for International Peace, 2005.
11. Balzer, Harley, "The Putin Thesis and Russian Energy Policy," *Post-Soviet Affairs*, Vol. 21, No. 3, 2005.
12. Smith, Keith C., *Russian Energy Politics in the Baltics, Poland and Ukraine. A New Stealth Imperialism?* Washington, DC: The CSIS Press, 2004, pp. 5-8.
13. Hill, Fiona, *Energy Empire: Oil, Gas and Russia's Revival.* London, UK: The Foreign Policy Centre, 2004, online at http://www.brookings.edu/views/articles/Fhill/20040930.pdf.
14. Дугин, Александр. Основы геополитики. Геополитическое будущее России. Москва: «Арктогея», 1997.
15. Дугин, Александр, 2004. Проект «Евразия». Москва: Эксмо, Яуза.
16. Dugin, Alexander G., Eurasian Mission (Programme Materials of International Eurasian Movement). Moscow, Russia: ROF "Evrazia," 2005.
17. Гловели, Г., «Геополитическая экономия в России», Вопросы экономики, № 11, 2000.
18. *Armenia: Economic Hai-Lights*, July, 2002, online at http://www.bisnis.doc.gov/bisnis/bisdoc/020809ARHaiLights.htm.
19. Papava, Vladimer, "Comparative Advantages of the Central Caucasian Countries: Potential, Realised, and Missed Opportunities," *The Caucasus & Globalisation*, No. 1, 2006.
20. Gularidze, Tea, "Russian Company Seals Controversial Takeover of Tbilisi Electricity Distribution," *Civil Georgia, Tbilisi*, August 2, 2003, online at http://207.218.249.154/eng/article.php?id=4694.
21. Papava, Vladimer, "The Political Economy of Georgia's Rose Revolution," *Orbis. A Journal of World Affair*s, Vol. 50, No.4, 2006.
22. "Новости: 97% акций ГОК «Маднеули» продано за $51 млн.", *СІТОН*, 7 ноября 2005, на http://www.citon.com.ua/news.php?id=10.
23. "Внешторгбанк приобрел контрольный пакет акций Объединенного банка Грузии", *News.ru*, 18 января 2005, на http://www.newsru.com/finance/18jan2005/vnesh.html.

24. "Russian Vneshtorgbank Continues Transcaucasian Expansion," *Mosnews.com*, 31 May 2004, online at http://www.mosnews.com/money/2004/05/31/vtbgeorgia.shtml.
25. Воропаева, Любовь, «Грузия дает 'добро'», *Газета СНГ*, 28 февраля 2005, на http://www.gazetasng.ru/article.php?id=1739.
26. "Millennium Challenge Corporation Board Approves $295.3 Million Compact with Georgia," *Georgian Business Week*, 16 August 2005, online at http://mca.gov/press/releases/2005/release-081605-boardapprovesgeorgiacompact.php.
27. Socor, Vladimir, "Gazprom's 'Pure Commerce' in Georgia," *Eurasia Daily Monitor, The Jamestown Foundation*, 9 November 2006, online at http://www.jamestown.org/edm/article.php?volume_id=414&issue_id=3917&article_id=2371625.
28. Papava, Vladimer, and Frederick Starr, "Russia's Economic Imperialism," *Project Syndicate*, January, 2006, online at http://www.project-syndicate.org/commentary/papava1.
29. Simons, Jr., Thomas W. *Eurasia's New Frontiers: Young States, Old Societies, Open Futures*. Ithaca, Cornell University Press, 2008, pp. 70-90.
30. Papava, Vladimer. "Russia's Illiberal 'Liberal Empire,'" *Project Syndicate*, February, 2007, available at http://www.project-syndicate.org/commentary/papava2/English.
31. ხადური ნოდარ. საქართველოს ეკონომიკა და რუსეთის "ლიბერალური" იმპერია. ეკონომიკური განვითარების აქტუალური პრობლემები თანამედროვე ეტაპზე. საქართველოს ეკონომისტთა სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული. თბილისი, პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა, 2008.

Vladimer Papava

Doctor of Economic Sciences, Professor,

Tamar Tapladze

Researcher at the Paata Gugushvili Institute of Economics

RUSSIAN MODEL OF THE "LIBERAL EMPIRE" AND EXPERIENCE OF POST-REVOLUTIONARY GEORGIA

Summary

In 2003, Anatoliy Chubais, the President of the Management Board of RAO EES (Unified Energy Systems) Russia and prominent Russian statesman and political figure, wrote that Russia should establish a "Liberal Empire" in the post-Soviet world. By calling it "liberal," it was in the sense that the new empire should be based on economics rather than coercion wherein Russian companies (public and private) should take over the ownership of strategic companies in the former Soviet republics which, in the long run, must lead to the re-establishment of Moscow's political influence over those countries.

The first step towards snaring Georgia in the Liberal Empire's net was the summer 2003 takeover of the shares of the US-based company AES Silk Road by RAO EES. The Georgian government fully supported the entry of the Russian capital into the Georgian economy during the large-scale privatisation of government-owned enterprises after the Rose Revolution. The best example was the sale of Georgian gold and copper mining and processing companies to Stanton Equities, a subsidiary of the Russian holding group, Industrial Investors. Encouraged by the government's affinity for Russian capital, the owners of the United Georgian Bank (privatised in 1995) sold it to Russia's Vneshtorgbank of which 99-percent is owned by the Russian Government. This sale was the nationalisation of the United Georgian Bank by the Russian Government. This takeover came on the tails of Vneshtorgbank's acquisition of Armenia's Armsberbank. Gazprom is especially aggressive. It has made several attempts to take over the gas pipeline connecting Armenia with Russia. After America's intervention, the Georgian Government's talks with Gazprom came to an end which dealt a heavy blow to Russia's plans. In late 2006, in the context of doubling the price for Russian gas, Gazprom once again tried to take over some of Georgia's energy assets.

Regrettably, it is evident that Georgia is being culled into Russia's Liberal Empire.